



# AWN

AMBIENT WATERSHED ASSOCIATION



JAARVERSLAG 2009

E WERK

WETENSCHAP & O

## ONDERWATERARCHEOLOGIE IN CURAÇAO: HET PROJECT “DE MEDIATOR” Peter Seinen (Mergor in Mosam)

### Inleiding

In het archeologisch rijke water van het Caribische gebied rond Curaçao bestaat uiteraard ook een rijke archeologische activiteit. Op Curaçao wordt deze activiteit georganiseerd door de Stichting Maritieme Archeologie Nederlandse Antillen, onder archeologische leiding van onderwater archeoloog Dennis Knepper. Ten behoeve van een van de projecten, “De Mediator”<sup>[1]</sup>, werd Mergor in Mosam uitgenodigd om in het afgelopen voorjaar twee weken mee te helpen.

Uiteraard gaven wij hier graag gehoor aan. Het doel van het project is het vinden van de beste manier om het wrak te conserveren en zo goed mogelijk haar geschiedenis na haar ondergang te reconstrueren.

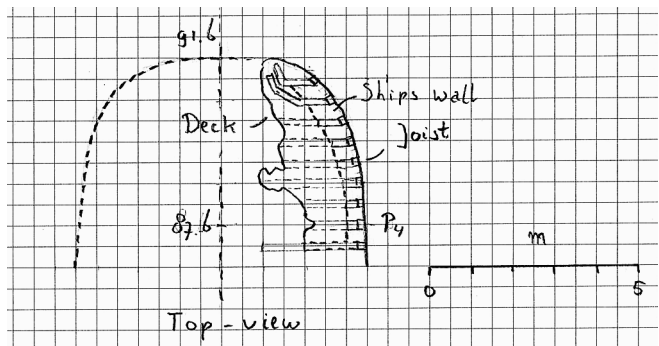
De Mediator is een 19<sup>de</sup> eeuws zeilstoomschip (afb. 1) dat in dezelfde eeuw in de haven van Willemstad gezonken is. Het moment van haar ondergang is goed gedocumenteerd<sup>[2]</sup>, maar wat dieven en bergers later aangericht hebben is niet duidelijk. Bovendien is het wrak bedekt met heel veel afval uit alle tussenliggende periodes.



Afb. 1 - De enige bekende afbeelding van de Mediator

### Resultaten

Om de geschiedenis van de Mediator na haar ondergang te kunnen reconstrueren en om haar zo goed mogelijk te conserveren, moest eerst de huidige situatie goed in kaart worden gebracht. Gezien de korte beschikbare tijd en de omvang van het wrak (circa 90 x 10 m), moesten we ons beperken tot de spiegelsectie.



Afb. 2 - Globale situatietekening van de spiegel van het wrak van bovenaf gezien (foto: Mergor in Mosam)

Na een eerste verkenning gevolgd door het verwijderen van wat afval, kon het meet en tekenwerk beginnen. De bakboord sectie (links vanaf de spiegel) werd globaal ingetekend (afb.2).

Het wrak is om haar lengteas gekanteld over een hoek van bijna 30° waarbij de stuurboord sectie geheel onder het sediment terechtgekomen is.



*Afb. 3 - Bakboord sectie van het wrak  
(foto: Mergor in Mosam)*



*Afb. 4 - De afgescheurde scheepswand  
(foto: Mergor in Mosam)*

Van de bakboord sectie (afb. 3) zijn de resten van de scheepswand, spanten en dekconstructie, hoewel sterk verwrongen, nog goed te herkennen. Met name de twee achterste zware dwars-schotten zijn sterk naar achteren weggebogen. De dikke scheepswand (afb. 4) en het dek (afb. 3) lijken in de lengterichting te zijn opengescheurd. Vermoedelijk is deze schade aangericht door bergers (mogelijk op zoek naar de scheepsschroef) uitgerust met zwaar materieel of springstof.

Bij mogelijke vervolgacties kunnen de andere secties in kaart worden gebracht. Er zal eerst nog wel veel meer afval verwijderd moeten worden. De hoogste prioriteit heeft op dit moment conservering van het wrak. Hoewel het wrak niet direct bedreigt wordt, doet het corrosieve warme zoute water langzaam maar zeker haar werk. Plannen voor het anodisch beschermen van het metaal in combinatie met het regelmatig monitoren van de conditie van het wrak zijn in ontwikkeling<sup>[3]</sup>.

---

1. W. Nagelkerken, Rapport over de opgraving van het Engelse stoomschip Mediator, Gezonken in 1884 in de haven van Curaçao, STIMANA, Maart, 2003.

2. Levien Groenen, Illustrated Marine Encyclopaedia, 1970.

3. Dennis. Knepper, senior archaeologist, Versar, private communication, 2009.